

Isabel-Clara Simó.

RAFA GIL

SETMANA-CULTURA

Isabel-Clara Simó, l'escriptora del mes d'octubre serà la primera a rebre un suport indirecte del Departament d'Ensenyament, que, a través de la seva revista *Crònica d'Ensenyament*, distribuirà, amb l'edició corresponent, un opuscle bibliogràfic d'introducció a la seva obra. Aquesta mateixa setmana, Isabel-Clara Simó presentava la seva darrera producció literària *La Nati*, una novel·la negra que segueix el cicle policíac de l'autora que ja ha tret dos títols al mercat.

DUMBERT

Un diari barceloní titulava una informació sobre una nova campanya de la direcció general de Política Lingüística d'aquesta manera: "La generalitat prepara l'ofensiva lingüística final". No es tractava pas de vincular-la a una altra notícia d'aquest mateix diari -"L'exèrcit inicia el seu atac final a Croàcia"- sinó de comentar una nova campanya de la Generalitat que vol augmentar el nivell de coneixement i ús del català en el sector industrial i comercial: *El català, eina de feina*. Una campanya pressupostada en 82 milions de pessetes i que consistirà, bàsicament, en una campanya de publicitat i de distribució d'opuscles. Renui va anunciar també la possibilitat d'un pla general de la llengua catalana per consolidar el procés de normalització a través d'un organisme col·lectiu únic. Però, de moment tot *depèn de tu*.

Miles Davis: més enllà del bé i del mal

El dissabte 28 de setembre moria Miles Davis, sens dubte el músic de jazz més carismàtic de tots els temps, l'home que des dels primers dies de la revolució del *be bop* fins poques setmanes abans de morir havia estat al capdavant de l'actualitat de la música negra americana. Aquest estiu Miles havia trencat amb una de les seves actituds vitals més intransigents: no tornar a tocar mai la seva música d'altres èpoques. Primer a París, amb motiu d'un homenatge, s'havia reunit de nou amb alguns dels seus antics músics, ara tots ells solistes famosos; després, a Montreux, dirigit per Quincy Jones al davant d'una magna orquestra, havia tornat a interpretar arranjaments de Gil Evans. I, amb aquests concerts, Davis tornava a ser objecte, una vegada més, d'una aferrissada polèmica.

Com a trompetista, Davis sempre va ser un instrumentista limitat; evidentment, la seva sonoritat i la seva tècnica no poden comparar-se a les de l'altre gran trompetista modern, Dizzy Gillespie, però aquesta mateixa limitació tècnica va dur Miles a la recerca d'una sonoritat personal, molt intimista, veritablement inconfusible, quan utilitzava la trompeta amb sordina. Sense estridències, sense virtuosisme, Miles trobava aleshores l'espai ideal per a desenvolupar el seu monòleg malenconiós.

Però la singularitat de Miles va més enllà del seu fraseig peculiar: al llarg dels seus seixantacinc anys de vida la seva música s'ha inscrit en l'evolució del jazz actual sense recular mai. De 1945 a 1948 el trobem al primer rengle del *be bop*, al costat de Charlie Parker, Dizzy Gillespie, Bud Powell o Max Roach. A partir del 1948, i fins al 1958, amb la Miles Davis Capitol Orchestra i amb Gil Evans, planta les bases del *cool jazz* i alterna la gran orquestra amb els quintets amb què es féu famós a partir del Festival de Newport de 1955, per on passaren músics com John Coltrane, Thelonius Monk, Milt Jackson, Wayne Shorter, Tony Williams o Ron Carter. Per primera vegada en la història del jazz, el músic més

Miles Davis.

ARXIU

ben pagat i que tenia més èxit no era blanc sinó negre. Davis no era un militant polític o religiós de la causa negra, com altres músics que als anys seixanta fins i tot adoptaren noms musulmans; tot amb tot, el seu orgull personal davant la societat blanca el convertiren en un símbol de revolta. Aquell orgull que, en una recepció a la Casa Blanca, féu que respongués a una senyora que l'interrogava sobre els seus mèrits per a assitir a l'acte, "Miri, senyora, sóc un dels músics americans més importants, I vostè, a part de ser blanca, ¿què més ha fet?". Davis veia molt clarament que volia allunyar-se del model del "pobre negre" -encara que fos un triomfador- en què havien caigut Louis Armstrong i altres estrelles de la cultura negra americana. Aquesta actitud, certament incòmoda per a bona part de la crítica, més l'electrificació de la seva banda a partir del disc *In a silent way* l'any 1969, dividí el seu públic entre els admiradors més entusiastes i els crítics més ferotges. Però és en aquesta etapa que trobem l'aposta més arriscada. A partir d'àlbums com *on the corner*, amb manifestes influències de la *funkadelia* i de Sly Stone, i després d'un obligat parèntesi allunyat dels escenaris, mentre es recuperava de la seva dependència de les drogues i d'un espectacular accident automobilístic, els seus treballs discogrà-

tics són farcits de referències a aquest univers en constant ebullició en què es barregen jazz, blues, *funk* i *soul*, apostant per una tradició de la música negra americana que no sempre coincideix amb la que dibuixen les històries del jazz, a voltes més preocupades per nímies rivalitats -com la que darrerament pretenia enfrontar Davis amb Wynton Marsalis en una romàntica disputa entre clàssics i moderns- que no atentes a la veritable evolució d'una música que, bevent de la seva pròpia tradició, segueix sovint camins marcats per músics aliens als estrictes camins del jazz, com Jimmy Hendrix o James Brown. Ara Miles Davis ja no hi és per a dir-hi la seva, però la seva recent autobiografia, el seu immens llegat musical i la unió de músics que han sortit de la seva escola per a convertir-se en les actuals estrelles del jazz són una bona prova que la seva arriscada proposta musical està més enllà del bé i del mal. La seva lenta agonia en un hospital ha posat punt final a una vida tempestuosa que li va cobrir el cos de cicatrius. El so de la seva trompeta s'havia tornat, aquests darrers anys, més aspre, però la seva música captivava com en els primers enregistraments. La darrera excentricitat del geni ha estat de morir-se.

Joan Riambau